

RADOST

Výbor textů
z mezigeneračního kurzu tvůrčího psaní

Poustevna

vychází díky finanční podpoře
Evropského sboru solidarity

**EVROPSKÝ
SBOR
SOLIDARITY** |

RADOST

Výbor textů
z mezigeneračního kurzu tvůrčího psaní

© Kateřina Benešová, Josef Beran, Václav Doležal,
Lucie Hrudová, Bohumila Kuklová, Eva Moravcová,
Johana Snášelová, Tereza Tichá, Eva Vrbová

© Michal Beran – První bruntálské nakladatelství, 2021

ISBN 978-80-908273-5-6

ISBN 978-80-908273-6-3 (pdf)

ISBN 978-80-908273-7-0 (ePub)

ISBN 978-80-908273-8-7 (mobi)

ISBN 978-80-908273-9-4 (wooky)

PŘEDMLUVA

Následující texty pocházejí z per, propisek i klávesnic rozmanité skupiny autorek a autorů. Někteří z nich už mají za sebou desítky let životních zkušeností, a jiné teprve sfoukly šestnáctou svíčku na narozeninovém dortu. Všechny však pojí podobná hravost a vášeň, která je přivedla do našeho kurzu tvůrčího psaní pro seniory a dospívající. Při čtení následujících povídek, básní a fragmentů často ani nepoznáte, jaké datum narození jednotliví pisatelé nosí ve svých občanských průkazech. Rozhodli jsme se proto záměrně tuto informaci neuvádět a ponechat na fantazii čtenáře, aby sám nejlépe posoudil, či mysl je hodna označení mladá, hravá, zkušená nebo vyspělá.

Mezigenerační kurz tvůrčího psaní zrealizovala v roce 2021 literární platforma Poustevna díky finanční podpoře Evropského sboru solidarity. Sami bychom však psaní učit nedokázali. Přizvali jsme si proto na pomoc vyučující z řad předních českých spisovatelů, jmenovitě Jonáše Zbořila, Davida Jana Novotného, Ondřeje Macla a Terezu Semotamovou, kterým tímto srdečně děkujeme. Jak se pod jejich vedením začínajícím autorkám a autorům ze dvou různých generací dařilo, můžete posoudit sami na níže uvedených devatenácti textech.

S radostí

Vaše Poustevna

EVA MORAVCOVÁ

Sýkorky a brhlíci

Mám velice ráda přírodu a zvířátka. Ráda pozoruju ptactvo, veverky a jinou lesní zvěř. Snažím se o ně starat, aby měli co pít. A občas jim nasypu zrní nebo drobečky. Když seženu oříšky, tak jim je dám taky trochu do misky, a hlavně jim dávám čistou vodu. Tu chodí pít i veverky. Někdy přiletí i straky a já je vyháním, aby to, co tam nasypu, nesezobaly sami. Jsou hrozně drzé, oprsklé a nenasytné. Vody můžou pít kolik chtějí.

Je 6:12 ráno. Když jsem se vzbudila, rozhrnula jsem závěs a nevěřila vlastním očím. Sáček s oříšky byl obsypaný sýkorkami, brhlíky a třemi strakapoudy. Byla jsem v sedmém nebi. Připadala jsem si jako pětiletá. Pohled na tu drobotinu byl prostě nádherný. Líbí se mi, jak poletují sem a tam a chutná jim. Udělala bych pro ně cokoli. Akorát mi tu chybí ještě ta veverka.

EVA MORAVCOVÁ

U doktora na čaji

U doktora v čekárně
je nudná dlouhá chvíle.
Sedím u okna
a koukám do kraje.
Vtom ortoped – mladý doktor
vyjde ze dveří
a v smíchu vypráví
jak mu hodinky
spadly do čaje.
Směji se také
a tak mu povídám:
i mně se to stalo
tak nejste sám
říkám mu
že to snad neva
jsem ráda
že Vás poznávám
já jmenuji se Eva.

EVA MORAVCOVÁ

Košíkář Chandrashekar

Šestapadesátiletý muž žil svůj život sedmnáct let v džungli.

Kdybyste se s ním chtěli sejít, museli byste ujít čtyřicet kilometrů pěšky, abyste došli k jeho domu, který si udělal sám z bambusových tyčí přikrytých plachtou.

U domu má staré auto zakryté folií. Má sebou i radio, dva páry oblečení a jeden pár gumových pantoflí. Koupat se chodí do řeky.

Plete košíky z rostlin z džungle. Za ně si pak nakoupí cukr a rýži.

Má také kolo, na kterém jezdí do města. Jeden člověk mu nabídl dům, ale on odmítl. Raději chce žít v lese se zvířaty a psát příběhy ze svého života.

LUCIE HRUDOVÁ

Pout'

Putovala již několik týdnů.

Krajina se jí vlnila pod nohama, jako se vlní láva právě vyvřelá z hlubin země. Měnila své barvy od hnědé, okrově žluté, šedé až po krvavě rudou. Hlína a zetlelé listí se jí lepily na podrážky, s jejími vlasy si pohrával jemný vánek, také s ní však dokázal zacloumat pořádný víchr. Chlad se jí chvílemi zabodával do všech pórů těla. Šla dnem i nocí, pokud jí to síly dovolily.

Ze začátku se obávala tmy, temných zákoutí, křovin, roklí a lesů. Po čase však zjistila, že se nemá čeho bát. Příroda kolem ní, k ní byla miloslivější než svět světel, aut, ruchů měst a lidí. Promlouvala k ní den ode dne víc a víc. Oheň rozdělala během chvílky, naučila se zacházet s bylinami, a tím pádem pro ní žádná bolest nebyla zábrannou, odhadla, jaké počasí jí bude provázet následujícími dny.

Zvěře se již nelekala, ba naopak. To ona zde byla v těchto pustých končinách nevidaným tvorem. Tušila, že tomu tak však nebylo odedávna.

Všímala si skrytých, již zašlých náznaků lidské činnosti. Zbytků zborcených kamenných zdí, prohlubní, kdysi sloužících jako sklepy, rozbořených jednoduchých vodních hrází, pokroucených ovocných stromů a již skoro neznatelných remízků, na bývalých polích.

Cítila jakousi sounáležitost s tím vším, co ji obklopovalo a jakýsi dávno zapomenutý pud přirozenosti. Nevěděla co to je, ale tušila, že to sahá velmi hluboko, až ke kořenům jejího rodu. Netušila dokonce ani proč se na tuto zvláštní pout' vydala, jednou zkrátka sbalila pár nejpotřebnějších věcí, nasadila si turistické boty a vlakem odjela na sever své země. Hlavou jí běžely tyto myšlenky skoro nepřetržitě a ona se s nimi krok po kroku, pěšinu za pěšinou, kilometr za kilometrem, vyrovnávala.

Představovala si, jak zde kdysi její předci hospodařili na polích, stavěli svá obydlí, zakládali rybníky a dokonce i rodiny. Po tom všem již nezbylo skoro ani památky, ale ona si to uvědomovala, byla vděčná, že tu může být, zatím ještě se procházet po své rodné půdě a vědět, že se sem může kdykoli vrátit.

LUCIE HRUDOVÁ

Geologovo postižení

Karel se rozhlížel kolem sebe, tak takovouto krásu ještě neviděl. Pohyboval se velice opatrně, aby náhodou nezavadil či dokonce neporušil, ty miliony let vytvářené skvosty.

„Jak musí být matka příroda kreativní, když dokázala stvořit tyto majestátní vápencové krasavce?“ říkal si.

Zespona se tyčily jako špičaté hory stalagmity, shora k němu sestupovaly stalaktity. Na některých místech se tyto překrásné útvary dokonce spojovaly v dechberoucí stalagnáty. Procházel se mezi nimi a připadal si jako v jiném světě. Na exkurzích do různých jeskyň nesměl chybět nikdy, ale toto bylo v něčem jiné. Nejenom že to byly exempláře nad očekávání vzrostlé, ale ještě problikávaly a třpytily se všemi barvami duhy. Skapávala z nich jakási fosforeskující kapalina, o jejíž složeni si Karel nebyl jistý. Nespatřil zde dosud ani jednoho živého tvora, došlo mu tedy, že je kapalina asi jedovatá, možná i žíravá! Prostorami se ozývalo: Kap, kap. Karel jen kličkoval mezi těmito krůpějemi a už mu to náhle nepřišlo tak úžasné a skvělé jako zprvu, naopak, bál se o svůj život. Vzhlédl a jedna opravdu robustní kapka mu přistála přímo do obličeje. Nesnesitelně to studilo, píchalo to jako tisíce malých jehliček. Karel začal příšerně rvát a trhat sebou. „Tohle přece nemůže být pravda! Jak jsem se sem dostal? Vždyť jsem ještě včera seděl v teple kanceláře výzkumného ústavu!“

Probudil se vlastním křikem. Měl vytřeštěné oči vzhůru, byl celý prosáklý ledovým potem a civěl na monstrózní mokrý flek nad sebou.

„Tak tohle si sousedi vypijí!“ Vstal a šel vytočit číslo pojišťovny.

BOHUMILA KUKLOVÁ

Anděl

Dnes jsem tu měla anděla – kamarádku ze základky...

Přes koronu zavolala a slyšela, jak mluvím a jak mě to sebralo. Dnes se objevila za dveřmi. Přijela z Mělníka. Dovezla mi rajskou, převlékla postel, vyprala pyžama. Rozčesala mi zacuchané vlasy, pomohla mně vykoupat se, uklidila kuchyň, odnesla zkažené jídlo a namazala mi puchýře z horečky. Na stole mi nechala kytičku. Sice právě bulím dojetím, ale dnes budu krásně spát.

BOHUMILA KUKLOVÁ

Masáž

Mám ráda masáže, přímo je miluji. Chodím na ně pravidelně. Posledních pět let jsem chodila k Thajce jménem Net. Úžasně masíruje, přesně vycítí místo, které je potřeba protáhnout, narovnat, při její masáži jsem odlétala do vesmíru a navracela jsem se, až když mi děkovala za to, že mě mohla namasírovat. Prostě byla úžasná! Na Vánoce jsme si dávaly dárky a každý týden jsem se na ni těšila. Ale teď odjela z republiky. Bohužel.

Tak jsem si řekla, že musím najít jinou. Ptala jsem se na recepci a paní mi řekla, že tady je jedna volná. Seděla tam s mobilem, loupla po mně očima a když recepční řekla její jméno, že má nastoupit na masáž, ukázala mi rukou jako „Hybaj nahoru!“ Hned jsem si vzpomněla na Net, se kterou jsme se vítaly, mávaly na sebe, usmívaly se. U této masérky jsem měla pocit, že by mi nejrady dala pěstí. Za chvíli se ukázalo, že můj pocit byl správný. Žádné něžné přikrytí osuškou, potom dekou, vystrčení jenom chodidel, kde Net začínala lehkým dotykem s vonným olejem, když mně začínala masírovat plosky, aby mě zklidnila. Tato mi vrazila palec do klenby nohy, že jsem vyjekla. A tímto způsobem pokračovala dál. Měla jsem pocit, že přesně vybírá body na mém těle, kde ví, že to nejvíc bolí. Řekla jsem: „Soft, soft.“ Odfrkla si a zarazila prsty ještě hlouběji. V hlavě mi pořád jde myšlenka, že jsem vůbec k téhle neměla chodit. Že už, když dole seděla a pak po mě loupla očima a nechtělo se jí zvednout od mobilu, že to byla špatná volba. Pokračuje dál, právě mi zarazila do stehna loket. Pak mi svou velkou plochou nohou šlápla na kříž. Druhou nohou mi drtí žebra. Mám pocit, že mě zarazila do podložky. Znovu hlesnu: „Please soft!“ Ještě víc přitlačí patou. Snažím se dýchat a mám obavu, jak dlouho to bude trvat. Thajka stojí na mně.

Najednou mi něco řeklo: „Postav se za sebe, kdo jiný ti pomůže? Prostě musíš dokázat říct NE!“ Tak vstávám, teda ne že vstávám, spíše vystřelím. Vystřelím a mám toho dost. Jdu domů. Vedle sebe slyším ránu. Thajka dopadla na zem. V rychlosti se oblékám. Natáhnu triko, kalhoty. Ponožky naházím do tašky a mizím z pokoje. Vbíhám na záchod, tam si dám doušek studené vody, zklidňuji se a začíná se ve mně rozlévat dobrý pocit. Umím se za sebe postavit! Za chvíli jsem dole, paní na recepci na mne zírání, že jindy za dvě hodiny přicházím s úsměvem. Cítím, že mám výraz bojovníka. Paní to pochopí a jenom mlčky sedí a kouká na mě. Řeknu: „Byla hrozná! Nedalo se to vydržet!“ Domlouváme se, že přijdu pozítří na náhradu. Odcházím.

Odcházím s pocitem, že už jsem velká holka, která si nenechá nic líbit. V kříži a na žebrech pořád cítím její velké ploché nohy a mám ještě trochu zlost. A uvědomuji si, kolikrát, když jsem byla mladší, jsem nedokázala říct: „Ne!“ Od té doby mám novou Thajku, teda toto je Filipínka. Pořád se ještě nevyrovná Net, ale už se jí začíná hodně podobat.

TEREZA TICHÁ

Klapky

Modravé světlo mě bodalo do očí stejně ostře, jako zbloudilá řasa, která se mi očividně snažila prokrájet až do mozku. Normálně bych prostě zůstala ležet a snažila se vzpomenout si na to, jak tragicky zemřel můj oblíbený hrdina v *Malých zločinech* a pokorně bych čekala, až tu příšernou nitku odplaví slzy.

Překonala jsem tu lákavou myšlenku a s nechutí odkopla měkkou, odérem sklepa čpící duchnu, pod kterou by se mohla pohodlně vejít tříčlenná rodina. Promnula jsem si oči klouby a pomalu jsem se dobelhala k průsvitnému závěsu, sloužícímu jako provizorní stěna. Smýkla jsem s ním na stranu, až opotřebované kroužky zasténaly na protest.

Upřímně, před pěti lety jsem si pětadvacáté narozeniny představovala jinak, obrovská party na pláži, někde v Maroku, opilí spolubydlíci a šlapací lodičky ve tvaru labutí a spousta, spousta pití zadarmo. Ale když mě teď v nose lechtá ta známá vůně máminých vanilkových svíček, připadám si jako ve snu, který se už tolikrát ukázal být jenom snem, že teď když je skutečný, se těch svíček musím neustále dotýkat, ujišťovat se, že tu jsou. Byla jsem pryč příliš dlouho.

„Co hraješ?“ zahuhlala jsem rozespale, zatímco jsem vstupovala do bratrovy poloviny pokoje. Tobin se na mě neotočil, ale přestal zběsile bušit do myši a pronesl: „To stejně neznáš.“ Měl pravdu. Byla jsem ráda, že zvládnu zkopírovat dokument, natož abych zkoušela se učit hrát nějaké střílečky. Když jsem mu ale nakoukla přes rameno, nevybafla na mě 2D pistole s nápisem *kill the zombie* ani online kasino. Nějaký kluk zhruba v mém věku předčítal anglicky ze svých poznámek a pokaždé, když přestal mluvit, ostatní hráči začali zuřivě bušit do klávesnic. Každý měl zapnutou kameru, všem bylo okolo patnácti šestnácti, tak jako mému bratrovi. Nenamáhala jsem se tu hru pochopit. Podle světla, které vyza-

řovaly jejich kamery, jsem odhadla, že u někoho je den v plném proudu a u dalšího je hluboká noc, stejně jako tady v Orlických horách, v zapadlé chalupě po babičce.

Najednou jsem nechtěla, aby poznal, že mně to světlo z monitoru nedá spát. Kvůli tomu jsem přeci přišla. Nevěděla jsem, co chci říct. Jen jsem sledovala svého malého bráchu, jak hltá každé moderátorovo slovo. Otočila jsem se na patě a letmo pohlédla na kukačky na stěně obývacího pokoje, bylo deset minut po třetí...

Nedobrovolně jsem se probudila do chladného letního rána. Dříve bych týden strávený v babiččině staré chatě s opovržením odmítla, ale po tom, co jsem díky pandemii strávila dobrovolně nedobrovolně bezmála čtyři roky v Essexu, jsem chtěla jen konečně jet domů a být se svou rodinou. Tipovala jsem si, že bude tak půl sedmé, ale tři – to bylo bolestně brzo.

Zaposlouchala jsem se do stovky různých písni lesního ptactva. Ten zpěv přerušilo jako lusknutím prstu šramocením, ozývající se z přízemí: „Musí být tady! Včera jsem si je sem dal!“

Ještě před tím, než jsem sešla dolů do kuchyně, abych zahнала únavu kofeinem, jsem se zastavila v koupelně. Stačil mi jeden pohled, a našla jsem přesně to, co jsem čekala. Pro jistotu jsem to zvedla papírovým kapesníkem a pro sebe se zasmála.

„...Olga věděla, že nemá na vybranou, ti zbojníci ji i jejího muže zabijí...“ přečetla jsem, co nejvážněji jsem dokázala, ale jakmile jsem zachytila tátův výraz, neudržela jsem se a vybuchla smíchy.

„Lydi!“ rozzářily se mu oči jako by jeho malá dceruška právě řekla první slůvko. Rychle po svých papírcích chňapl a začal kontrolovat, zda jsou všechny, pak se zastavil, zamyslel se, vtiskl pusu na čelo a odběhl zcela ponořen do příběhu Olgy a jejího muže někde v husitských dobách. Zůstala jsem tam stát se zmačkaným kapesníkem v ruce.

Vůně vanilky prořízla atmosféru velmi živého rána.

„K čemu plýtváš těmi kapesníky?“ řekla rozzlobeně máma.

„Protože v lepším případě táta tu knihu psal ve vaně,“ řekla jsem zcela vážně.

Máma jen protočila oči, věděla, že je to pravda, ale byla na tátovy výstřednosti zvyklá.

„Zbojníci,“ zamyslela se máma a strčila ruce do kapes vlastnoručně vyrobeného červeného overalu. Jeden by řekl, že s těmi širokými nohavicemi vypadá jako z Kouzelné školky, ale kupodivu jí to slušelo.

„Nikdy bych tvého tátu netípla na někoho, kdo bude psát historickou beletrii,“ pronesla máma, zatímco míchala vajíčka na starém sporáku.

„Alespoň už nepíše věci jako *Pojednání o koruně a jejím vlivu na ekonomii moderního světa*.“ Tobin se usadil do čela stolu s úšklebkem na tváři a bylo vidět, že si připadá chytře.

„*O ekonomice moderního světa*, ty šmudlo!“ pronesl táta uraženě a vlepil bratru předstíraný pohavek.

„Šmudlo?!“ Ted' už jsem se smála tak, až mě bolelo břicho. „Tati, je rok 2024! Nikdo už neříká šmudlo!“ Opřela jsem se o jeden z nosných sloupů, které podpíraly první patro horského domku.

„Zdar lidi!“ ozvalo se z chodby. „Já se tady s těma krámama táhnu až z města, a ani sklenku mi nenabídnete!“ Můj přítel vždycky říkal, co mu do pusy přišlo.

„Jonáši!“ Máma nadskočila a poněkud velmi podezřele vyběhla bosa ven. Když člověk vidí svoji matku takhle nadšeně běžet ke svému příteli, kterého k tomu všemu až do tohoto týdne znala jen přes video hovory, je to při nejmenším zvláštní pohled.

Zato to, to co bylo před domem, by se dalo nazvat přímo dokonalým výhledem. Na přívěsovém voze se tlačily tři šlapací loďky s labutími hlavami.

Otočila jsem, a už jsem chtěla na bratra vrhnout spiklenecký pohled, protože jako malí jsme si neustále hráli na piráty a stavěli si různé pochybné vory ze dřeva.

Ale Tobin byl pryč.

Otevřela jsem masivní dřevěné dveře našeho společného pokoje. Spali jsme v jedné místnosti, protože všechny použitelné pokoje v přízemí, kromě kuchyně, byly od podlahy po strop plné harampádí.

Našla jsem ho zapadlého v sedacím pytlí s tabletem v ruce a sluchátky v uších.

„Hej!“ luskla jsem mu prsty před obličejem. „Jede se na vodu! Jdeš taky?“ křikla jsem naprosto unešená s představou temné hladiny jezera a klapavého zvuku šlapadel.

„Ne, to je dobrý,“ pronesl s úsměvem, naprosto klidně a dál zase sledoval obrazovku. „Jakožto kapitán našeho plavidla vám nařizují zvednout kotvy!“

Věděla jsem, jak moc trapně a zoufale ta věta bude znít, ale nechápla jsem to. Proč s námi nechtěl jet? Co se stalo?

„Lydi, to je dobrý, já mám na dnešek už nějaké plány.“ Asi si všiml mého nechápajícího výrazu. Bylo mu už šestnáct, bylo jasné, že má své vlastní plány, já v jeho věku byla doma dva dny v týdnu. Nejspíš jde s kamarády z města do *Disco klubu*. Přemýšlela jsem, jestli mu mám říct, ať moc nepije, nebo mu dát pár tipů, jak případně zamaskovat to, že pil. Nakonec jsem jen přikývla a odešla.

Přemýšlela jsem nad tím, co se právě stalo. Když jsme odjížděli, byla jsem to já, kdo zamykal chatu. Odjížděli jsme v půl jedné a úplně každý klub ve městě otvírá až po deváté. To znamenalo, že ty jeho plány jsou doma. Tobin mi celý život říkal pravdu, nikdy jsme si nelhali. Něco nebylo v pořádku.

Takhle to pokračovalo všechny následující dny. Nebylo to normální pubertální chování, každý večer se s námi bavil u stolních her a to mi připadalo, jako když je všechno v pořádku.

Ale během dne Tobin prakticky nevycházel z domu, pohyboval se po prvním patře, připadalo mi, jako by si vymezil určitou pavučinu, a pohyboval se pouze v ní.

Už jsem to nevydržela, jednou jsem ho z ničeho nic zastavila.

„Už dost!“ Bylo vidět, že jsem ho zaskočila, protože na mě nechápavě valil oči. Popadla jsem ho za rameno a zatáhla do jednoho z pokojů s harampádím.

„Mně to můžeš říct!“ Snažila jsem se znít klidně. Moc mi to nešlo.

Jen tam stál, nevyšlo z něj ani slovo. Pak se otočil ke zdi, asi aby se mi nemusel dívat do očí, povzdechl si a řekl: „Co jsem ti provedl? Co ses vrátila, chováš se divně!“ Viděla jsem, jak po mně rychle střelil pohledem a hned zase koukal do zdi.

„Já, že se chovám divně?!“ Teď už jsem křičela. „Celý dny chodíme na vodu a ty s námi nikdy nechceš jít! Co se děje, že se bojíš vylízt z domu a žít?!“ Bezmocně jsem rozhodila rukama.

„Já jsem v pohodě, sakra, jsem v pohodě.“ Otevřel dveře pokoje. „Nemyslel jsem si, že jsi taková.“ Zabouchnul je za sebou, až se staříčkový dům otrásl.

Proč se nechová jako normální puberták. Proč s námi nejde do klubu?! Proč nejde s přáteli, to nemá žádné přátele?!

Byla jsem zoufalá.

A zoufalí lidé dělají zoufalé věci.

„Ne.“ Jonáš se houpal rozvalený na houpačce za domem a prsty nespokojeně bubnoval o hřbet rozečtené knihy.

„Jony, kdybys jenom...“ Okamžitě mi skočil do řeči.

„Nebudu šmírovat tvýho bratra!“ Rozčileně se posadil, až mu kniha spadla na zem.

„Proboha, poslouchej mě, Tobin neprojevil ani špetku zájmu o... no o nic! Mám o něj strach. Bojím se... Bojím se, že v něčem jede...“

„Je to podraz, nemůžu to udělat.“

Povzdechla jsem si, právě jsem se chystala udělat odpornou věc: „Můžeš to použít.“

„Cože?“ Díval se na mě s pozvednutým obočím.

„Napiš o něm tu práci, můžeš mu vlézt do počítače, sleduj, co během dne dělá, prostě... sleduj ho.“ To, co jsem právě Jonášovi dovolila, bylo

odporné a nechutné, ale jestli mám bratrovi pomoc, udělám pro to všechno.

„Žádná osobní data, žádné jméno, piš o něm jako o subjektu.“ Nemohla jsem se mu dívat do tváře.

Jony se zvednul z lavičky a protáhl si záda: „Fajn,“ přikývnul. „Ale jak se k němu dostanu, aby to nebylo divný?“

„Řekni, že sis vymknul kotník, budeš tady pár dní spát, když mu budeš potřebovat být nablízku, řekni, že nemůžeš chodit a prostě buď v místnosti s ním,“ radila jsem mu polohlasně, pořád jsem odvracela pohled.

„Dobře.“ Jony se postavil a náhle nepřírozeně ohnul nohu a udělal bolestiplnou grimasu. Pak vyskočil, dal mi pusu na tvář a nedočkavě odběhnul pracovat na svém projektu. Zajímavé téma pro práci na fakultu přebilo pocit viny.

„Dobře,“ zašeptala jsem pro si pro sebe.

Ale nebylo to vůbec dobré.

Prodala jsem svého bratra jako laboratorní krysou.

Dělám to pro něj. Dělám to pro něj.

O dva dny později jsem v kuchyni na židli objevila Jonášův batoh, z něhož trčela složka s nápisem *SUBJEKT*. Přešel mi mráz po zádech.

Poslední dny jsem se oběma klukům vyhýbala. Opatrně jsem se rozhlédla po místnosti a začetla jsem se do Jonyho poznámek.

Hromadná zábava – ne

Alkohol – ne

Intimní vztahy – ne

Subjekt soustavně neprojevuje zájem o osobní setkání se svými blízkými osobami po dobu téměř čtyř let. Poslední skupinová aktivita subjektu se konala v únoru 2020, kdy se...

Ty tři body mi stačily k tomu, aby se mi do očí nahrnuly slzy.

Jako by mi z očí spadly klapky.

Vždyť všechny tyhle věci, diskotéky, výlety s kamarády jsem začala

podnikat okolo čtrnácti let, Tobin se dostal do puberty v době, kdy se do světa dostala pandemie. Neměl šanci nic z toho zkusit, proto mu to nechybělo!

Neměl tu potřebu, kterou jsem měla já a kterou stále mám.

Najednou jsem si mu připadala o generace vzdálená. Dospívali jsme v odlišných dobách...

Byl ve své malé kleci tak dlouho. Neviděl mříže, ale neviděl ani za ně...

Vzala jsem ty materiály do rukou a venku je spálila.

Tobina jsem překvapivě našla na lavičce za domem, nepřekvapivě s tabletem v ruce. Už jsem na něj nechtěla dál tlačit, on si najde vlastní cestu. Věděla jsem to. Postupně pozná, že je volný, že život se zase dal do pohybu.

„Můžu?“ kývla jsem hlavou k volnému místu na lavičce. Tobinův obličej ozařovalo modré světlo, které mu propůjčovalo vzhled hrdiny ze sci-fi filmu.

Zvednul obličej od obrazovky, odložil tablet na pařez vedle lavičky a přikývnul.

TEREZA TICHÁ

Ptáček

Tráva pomáhá. Když se bojím, že mi vynechá srdce, když se bojím, že mě zevnitř pozře sto maličkých nožiček, co se mi usadí na plicích. Jiráskovy sady zpívají tichou píseň jarního listí a mně mezi prsty sviští jarní tráva a ten strach je najednou na pozadí, přesto na něm stavím celé svoje pozemské bytí, tak jako tmavě modrá na sobě nese všechny své podřadné odstíny pozadí obrazu, podpírá svou existencí celou malbu. Můj den začíná strachem a strachem končí, večer mi jasně naznačuje, že ráno mě zase navštíví, zakousne se do mě a nepustí. Pomáhá mi toho víc, třeba malování, maluji svůj strach, ty obrazy nejsou hezké, jsou pro mě, abych se na ně každý den podívala a čelila tak svému strachu ve všech podobách, ve kterých mě navštěvuje.

Začíná zapadat slunce, hrud' se mi rozechvěje na znamení alarmu, rychle se přes jedno koleno zvednu do celé své výšky. Rychle posbírám svoje pomůcky a desky, sbírám je zbrkle a tak moje prsty s pastely vytrhnou i několik trsů zeleně, rozhlédnu se kolem sebe a svižným krokem spěchám po asfaltce parkem domů.

*

Jako malý jsem se bál svěřit své tělo větru, bál jsem se té nekonečné propasti pod našim domovem, té černoty tam dole, ale pak jsem spadl, vypadl jsem přes okraj svého neoblíbenějšího místa s výhledem na hnízda lidí a tak jsem se zamiloval. Létání je můj život, ráno jsem se probouzel šťastný, protože jsem mohl roztáhnout křídla a letět a večer chodil šťastný spát, protože noc mi dá sílu, abych se ráno mohl vrhnout střemhlav dolů a když jsem téměř rozeznal tvary okvětních lístků sedmi-krásek, upažil jsem a nechal se strhnout vzad. Celé mé tělo zasténalo na protest, bolelo to, ale miloval jsem to. Létání je moje vášeň, můj celý život, tedy... bylo, protože právě teď padám.

*

Podrážky mých polobotek tvrdě naráží do asfaltu. Přemýšlím, jestli nemám zavřít oči, zkusím to, ta černota, co mám za očními víčky jako by měla zuby, jako by se mi směla. Odlepím od sebe víčka. K hrudi stále pevně tisknu svoje desky. Zpomalím, až se mi zklidní dech, domů už to není tak daleko, zvládnou to.

Ten pták spadne přímo přede mě. Vlhký zvuk, který dal jasně najevo, že už víckrát nepoletí, mě přimrazí na místě a po páteři mi rozlije ledový strach. Je stále se mnou. Nemůžu odtrhnout oči, nejde to, vidím jen to pochroumané drobné tělíčko. Třeštím zrak nad těmi pařátky, obrácenými k nebi, jako by se při pádu snažil něčeho zachytit. Musel si rozrazit lebku. Muselo to hrozně bolet. Nebe začala potahovat saténová tma. Ted'. Ted'! Musím pryč! Zavřu oči tak pevně, až mě zabolí spánky a bezhlavě se rozeběhnu. Pryč, daleko od té hrozné smrti. Plíce mě pálí, nevím, kde jsem, nevím, jestli ještě utíkám.

„Koukej na cestu, holka!“ Tvrdá rána do paže mi dodá novou dávku adrenalinu. Otrhanec, kterého jsem porazila, rozhodí rukama a zmateně se za mnou ohlíží.

Ta tma mě spaluje. Utíkám podél chladných betonových domů, přeběhnu silnici a chvíli nevím, co dál. Pak si vzpomenu na moje uhly od matky. Jsou pryč. Nepřemýšlím, zatnu zuby a s očima otevřenými na šířku zrnka prachu se vracím do černého chřtánu parku.

Bezhlavě se řítím po cestičce kolem fontány. Sedí tam ten rozcuchaný kluk. Ruce složené v klíně a hledí někam do země. Chtě nechtě kolem něho musím proběhnout. Zaslechne moje supění a pootočí hlavu. Strnu, když uvidím chvějící se tělíčko v jeho dlani. Usměje se na mě jako by potkal dávno ztraceného přítele. Týdenní strniště spolu s rozcuchanou kšticí dlouhých vlasů způsobuje hrubiánský vzhled.

„Nemůžu ho nechat jít, ne takhle.“ odpověděl na mou nevyřčenou otázku. „Pp...proč...proč ho nevezmeš na veterinu?“ vypadlo ze mě. Celá ta situace byla absurdní. V půl osmé večer jsem úplně sama v parku

a vybavuji se pravděpodobně s bezdomovcem.

„Já... no to prostředí mě děsí, ty ledový stěny, dezinfekce... ty jehly...“ sklopil oči a posměšně dodal:

„A vypadám snad jako někdo, koho by v tuhle hodinu přijali?“

Ta otázka byla tak prostá a nedalo se na ní odpovědět, aniž by člověk lhal.

Prohlédl si mě od hlavy až k patě a pak pronesl: „Ty ho tam můžeš vzít!“ vykřikl nadšeně. Už už se zvedal a natahoval ke mně ruce s tím polomrtvým zvířetem. Pomalu jsem couvala, pryč z tak nevyhnutelné blízkosti smrti: „Ne, to ne, já...já ne...vždyť je tma.“

Ten kluk byl divný, ale to, jak jemně hladil to stvoření po hlavě, mě donutilo mu věřit, že mu opravdu chce pomoci. Nevím, jak to poznal. Nejspíš byl zvyklý, že se ho lidé bojí.

„Hele, vím, že se bojíš, to je celkem pochopitelný, nejsem zrovna klasickej Leonardo DiCaprio, ale zkus mi věřit, nechci ho nechat umřít, někteří z nás si to nezaslouží.“

Zmateně jsem na něj zírala. Někteří z nás?

„Uděláme to takhle,“ nespouštěl ze mě pohled. Nevím proč, ale nezjezily se mi chloupky na ruku. Necítila jsem, jak mě něco chce pohltit. Neběhal mi mráz po zádech. Tenhle nový stav, stav kdy jsem se měla bát, kdy mě měl opět navštívit. Strach, ale nedostavil se, mě znepokojoval. Bylo to naučené očekávání něčeho, na co jste byli polovinu života zvyklí, ale teď... nedostavilo se to.

„Půjdu s tebou na veterinu, ty jim ho tam necháš, já pak zmizím a už nikdy se nepotkáme, co ty na to?“

„Proč ti na tom tolik záleží?“

„Protože život za to stojí,“ překvapivě mladé oči se na mě smutně usmějí.

Po chvíli už klopytáme nočním městem k drobné bílé budově, vtěsnané mezi dvě večerky. Cestou se mi představil jako Luboš. Moje jméno musel přeslechnout, protože mě celou cestu vesele oslovoval Hano. Před

ordinací mi předá ptáčka, je rozčuchaný a křídlo si tiskne k drobnému hrudníčku. „Jsem Anna,“ zamumlala jsem a vstoupila do ordinace.

Když jsem vyšla z budovy, můj podivný společník seděl na obrubníku a pobrukoval si. Jakmile mě zaslechl, vyskočil na nohy, ale než z jeho úst vyšla první otázka, rozevěřela jsem dlaně a utnula ho a pak mu začala vyprávět, co se dělo:

„Nevrlá unavená sestra na mě na veterině doslova mířila injekční stříkačkou, zatímco mi vykládala, proč by to zvíře měla utratit a že na srandičky pan doktor nemá čas, ale jmenovaný pan doktor mě ujistil, že si na mě čas přece jen udělá, ovšem nakonec stejně prohlásil, že kost chce ošetřit. Pak mi ptáčka s obvázaným křídlem vrátili.“

Za hodinu jsme už byli na místě, kde jsme na ptáčka měli dohlížet.

Klíče od knihovny mi knihovnice svěřila už v osmé třídě, nikdy jsem tu ale nebojovala o život.

Luboš se hned vrhl na drobnou knížku s červenkou na obalu.

„Prosím tě, zpomal trochu, přečti to znovu,“ nutila jsem Luboše.

On se však nedal přerušit: „Pěvci na naší zahradě často utrpí nějaké to zranění. Ptačí zlomeniny se hojí rychle, je třeba však dbát na...“ chrлил na mě obsah *Kapesního průvodce ornitologií*.

Byl tak zvláštní, s takovými lidmi bych se neměla bavit. Navíc, jeho přítomnost jsem si neodvratně spojila se smrtí, protože ještě před pár chvílemi jsem jí byla blíž než za celý svůj dosavadní život. Opravdu bych se měla bát. Kde je můj strach?

Od té noci jsme se v knihovně scházeli po celý následující týden, vždy ráno a po obědě. Krmili jsme našeho malého přítele a ošetřovali mu drobné ranky. Luboš občas zapomněl dorazit, ale občas taky přišel třikrát denně.

Sedmého dne, když jsem odemykala těžké dveře knihovny, mi už pod nohama skotačil náš malý pacient. Hopkal a vesele mě kloval do nohou.

V knihovně jsem se cítila tak nějak sama, nejhorší bylo, že po Lubo-

šovi nebylo ten den ani stopy.

Potřebovala jsem ho najít. Třetího dne jsem se odhodlala zavolat na pevnou linku k němu do bytu. Neměl vlastní telefon, ale jeho domácí prý byla moc hodná a všechny hovory mu vyřídila.

Z telefonu se ozval smutný hlas: „Je pryč, slečno.“

„Cože?!“ Nevím, proč jsem tu otázku vůbec vykřikla, hluboko uvnitř jsem totiž celou dobu nějak tušila, že s Lubošem opravdu nebylo něco v pořádku. Ucítla jsem jemné štípnutí do kotníku. Hlavou mi projela ta slova: „Protože život za to stojí.“

Zhroutila jsem se na kolena.

Znali jsme se sedm dní. Opakovala jsem si to celou cestu, co jsem spěchala od bytu, kde jméno žil, bytná mi pověděla, kam ho uložili.

Větve toho dubu přecházeli v noční oblohu.

„Věděl, že si tou závislostí ničí život, rozhodl se, že si bude radši té trochy času, kdy je při vědomí užívat, ani se neholil, v ty čisté dny se od rána do večera se toulal městem a pozoroval lidi, snažil se být dobrý, ale jsme jenom lidi, slečno,“ zněl mi v hlavě hlas staré bytné.

Nevěděl to, nikdy se to nedozví, ale zachránil mě, protože dnes ani jindy už jsem se nebála vlastního stínu.

Sedla jsem si pod ten strom. Dnešní noc nebyla černá, nebyla temná jako ty ostatní. Byla posetá milionem malých lampiček, které ji protkaly, aby vytvořily nádherné dílo. A možná nově nabytý pocit jakési odvahy mi umožnil malovat obraz jiný než všechny předchozí. Malovala jsem skutečnost.

Malovala jsem muže.

A malovala jsem ptáčka.

Dobrá rada nad zlato

To je tak, když děti mají děti, myslela si paní Potočková, když se stala babičkou. A netajila se s tím názorem ani před rodiči svého vnuka. Sama měla prvorozeného až ve čtyřiaadvaceti letech a její zbožňovaný manžel byl o dobrých dvanáct let starší. *Proč se ten kluk tak brzy žení? Vždyť ještě ani nedostudoval*. A ta jeho Moravanka nemá rozum. Jak chce tu školu dodělat s dítětem? *To špatně skončí – to zvládnou*. Těžko říci, co převládalo v jejích představách. Kluka jsme vychovali dobře a její rodiče jsou slušní lidé, tak nemůžou mít žádnou křivenku. Ale ta tchýně, to je metrnice, to si kluk užije, když dopadne jako jeho tchán. Metrnice s tchánem se skvěle starali o vnoučka a oba vysokoškoláci zdárně dokončili školu.

S diplomem v kapse začíná nový život. A nový život začíná v novém bytě. Má sice jen dvanáct metrů čtverečných a společný záchod na chodbě, ale nikdo tam denně neudílí nevyžádané rady. Takové informace se nejlépe filtrují přes oba ušní bubínky. Jedním dovnitř a druhým ven. Přesto po nich zůstanou neznatelné stopy. Ty ale dokáže odhalit jen archeolog čas a tak jsou pro daný okamžik nepoužitelné. Zato pračka nebo koupelna u babičky a dědy je k dispozici v pravou chvíli a proto k nezaplacení. Obě jsou také nejčastějším důvodem k pravidelnému setkávání. Že je pravidelně provázeno radami do života, je zcela pochopitelné. Kdo se má na ta neumětelská stvoření dívat. Myslí to možná dobře, ale co ten chudák vnouček.

Hrdý otec, vládní rada ministerstva dopravy, jak by v dnešní terminologii znělo jeho služební zařazení, měl před sebou skvělou perspektivu. Tenkrát, počátkem sedmdesátých let, kdy proběhly politické čistky na všech úrovních, bylo pro čerstvé vysokoškoláky snadné získat prestižní zaměstnání, byť za pár korun. *Titel ohne Mittel*, jak se říkávalo za

Rakouska. Matka mu sice pomáhá, ale ty její rady jsou stejné, jako když šel ráno do základní školy. A tak jednoho dne, když si odnášel vyprané prádlo a na schodech zase slyšel ta moudra, poděkoval a přidal poznámku o tom, že se pořádně rozhlédne, až bude přecházet ulici.

„Ty zůstaneš můj syn až do konce a budu se o tebe bát celý život,“ zůstala mu její odpověď zasunuta někde hodně hluboko.

Mockrát si na ta slova vzpomněl, když po letech udílel své nezištné rady svým třem klukům i později svým třem skvělým snachám. Až poslední, sedmá vnučka mu otevřela oči. Něco jiného je kroutit hlavou nad nepoučitelností mládí a něco jiného je pochopit nedokonalost vlastních, dobře míněných rad.

Jak už to bývá, nejmladší sourozenec má výhodu, že se od starších učí rychleji, než ti, kteří takové sourozence nemají. Když měla jít Maruška k zápisu, prohlásili rodiče, že je ještě moc dětská, a že jí proto prodlouží dětství odkladem. Není podstatné, že počítá, píše velká písmena a umí básničky. Narodila se koncem srpna a tak půjde do školy až v sedmi letech. Jistě nám za to jednou poděkuje. A aby to vyšlo, secvičili s maminkou divadlo pro vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně. Je nezralá, odklad se doporučuje! Co to asi je za psychologa, když naletí na tak průhlednou fintu?

Marušce se blíží sedmé narozeniny. Ve školce, kde kdysi pracovala její maminka, je veliké kápo. Pomáhá učitelce a sama se učí od svých starších sourozenců. Umí nejen básničky. Čte a na prstech násobí to, co se generace prarodičů učila nazpaměť. Jen to psaní, to jí moc nejde. A tak je na tom vlastně stejně jako kamarádka Eva, jen o pár měsíců starší, která už téměř rok chodí do první třídy. Tedy chodí... Nechodí, protože je celý rok doma a učí se přes počítač.

„Všechno se dá nějak zvládnout“, říká její maminka, „ale to psaní...“

Dědovi se to těžko přiznává. Co se jen nahučel do rodičů Marušky: „Taková hloupost, ten její odklad!“ Ted' vidí, jak by to dopadlo, kdyby

ho poslechli.

Moudrost není dána pouze znalostmi a zkušenostmi, natož věkem.
Každý si to musí osahat sám.

Jak jsem hledal Poustevnu a našel své kořeny

Pokud si to dobře pamatuji, tak první poustevna, kterou jsem kdy navštívil byla Horní Poustevna, kam mne zavezli rodiče někdy před rokem 1955 (to se narodila sestra) na chalupu jejich známého, kterou získal po vyhnaných Němcích. Z celého letního pobytu si pamatuji pouze výlet do velkého města, které mne zaujalo zejména tím, že tam jezdily tramvaje. Připadalo mi tehdy nepatřičné, že něco takového mají také jinde, než v Praze. Od rodičů jsem se, již jako dospělý, dozvěděl, že to město byl Liberec, ale ta strašidelná chalupa stála právě v té Poustevně.

Nevylučuji, že jsem za život potkal také jiné poustevny, na které si právě nevzpomínám. Ale tu, která změnila můj duchodcovský život, tu jsem našel až před pár lety. To už bylo pár let po otcově smrti a tak jsem se ho nemohl vyptat na podrobnosti jeho dávného vyprávění:

„Kdesi daleko v horách žije náš strýc jako poustevník. Živí se bylinkami a stará se o les.“

Jako mnoho jiného, co mi z vyprávění rodičů zůstalo ve vzpomínkách, i tuto historku jsem kdysi vyprávěl svým dětem. A tak se stalo, že mne náš Honza upozornil, že viděl v televizi pořad o Poustevníkově Beranovi. Tak začalo mé pátrání. Nejprve po tom pořadu, pak po poustevně a nakonec jsem se ponořil do rodinné historie a začal sestavovat rodokmen.

To by ale bylo dlouhé putování a tak zůstaňme u té poustevny.

Nejprve jsem oslovil Českou televizi a našel vlídného člověka, který mne na Kavčí hory pozval do archivu pořadů. Tam jsem poprvé uviděl mladšího bratra mého dědečka. Skutečně žil na polorozpadlém stavení

daleko za vsí Valštejn. V Nížkém Jeseníku za Městem Albrechtice. Obdobném té samotě mého raného dětství v Poustevně ve Šluknovském výběžku.

Když jsme se na to místo pobytu strýce Vlastimila vypravili, byl to pocit, který neumím dobře popsat. Překrásný výhled do krajiny s dalekými panoramaty. Opuštěnost místa ještě zdůrazňovala postupující kůrovcová hrůza, které podléhaly okolní schnoucí lesy. Naproti tomu bylo znát, že dané obydlí někdo před časem koupil a nyní ho citlivě renovuje.

Tehdy mne napadlo, že je nejvyšší čas, abych si utřídil a sepsal, co všechno vím o svých předcích, kdo byli, čím se živili. A přitom jsem se dozvěděl nemálo také o místě, odkud pocházejí a částečně i o tom jak žili a co je trápilo.

Jen tak mimochodem: Za matrikami nemusíte jezdit do oblastních archivů. Jsou digitalizované a dostupné na internetu.

VÁCLAV DOLEŽAL

Pohádka o tom, jak si veš Barborka pořídila psa

Barborka byla veš. Tedy ne nijak veliká, nijak dospělá, byla to taková vši slečna. Bydlela s mámou, tátou, bráchou a babičkou v jednom starém kanapi. Dědečka neměla, toho zamáčkla učitelka Šplíchalová, ale o tom vám povím až někdy jindy.

Barborčin tatínek býval celý den a někdy i v noci v práci. Živil se na hlavě pana domácího. Pan domácí moc vlasů neměl, takže se tatínek dost naplahočil. Maminka vstávala o něco později než tatínek, jelikož se živila ve vlasech paní domácí a ta se po ránu tupírovala, fénovala, stříkala voňavkami a matlala se tužidly, takže musela maminka veška čekat, až všechna ta chemie alespoň trochu vprchá. Času bylo dost. Na hlavě paní domácí bylo vlasů habaděj a paní domácí byla dobře živená. Samé šunčičky, kaviárek a to pak byla krev velice, velice chutná. Však taky maminka veška jen kvetla. Na bráchu zbyl domovník Alois. Moc čistoty nepobral. Chodil věčně kramařit do sklepa a na půdu a byl „línej se mejt“. To teda bráchovi trochu vadilo, ale domovník měl i jiné nectnosti. Rád si přihnul borovičky nebo piva. To byly ty jeho výlety do sklepa (pivo) a na půdu (borovička). Jeho krev byla občas řádně ředěná alkoholem, což se bráchovi pubertákovi náramně líbilo. Babička veška už toho moc nepotřebovala a stačilo jí občas skočit na listonošku nebo na soušedku, když přišla za paní domácí na drby.

Barborka žila přes den na Lucince. Lucinka byla vnučka paní domácí a přes týden u ní bydlela. Lucinka to neměla v životě jednoduché. Tatínek s maminkou honili kariéru, takže na Lucinku moc času neměli a babička, tedy paní domácí, měla spoustu práce kolem domu a spoustu

sousedek, kterým bylo nutné vyslepičit nejnovější zprávy, takže si s ní Lucinka taky moc neužila. Lucinka se tím pádem skamarádila se svou veškou Barborkou a hrály si spolu celý den. Se svou známostí se Lucinka nikomu nechlubila, protože by pak ve škole začaly učitelky řádit. Myly by dětem vlasy v léčivé vodě a ta by Barborce ublížila. Tatínek jednou Barborce vyprávěl, že za jeho mládí se děti rády veškami chlubil, protože pak odpadla škola, dokud se děti vši nezbavily.

Barborka měla ráda Lucinku a Lucinka zase Barborku, takže se zdálo, že je všechno v nejlepší pořádku. Problém tu ale byl. Veška Barborka se něčím musela živit. Moc toho sice nesnědla, ale občas Lucince pila krev. I když se Barborka snažila být opatrná, přece jen to Lucinku občas svědělo, pak se drbala a jednou už přitom málem zlomila Barborce nohu.

Jednou, když spolu Lucinka s Barborkou seděly a pomlouvaly zrovna Kronáta z páté bé, přišla na návštěvu spolužačka Alča se svým pejskem Benem. Ben byl jorkšírek. Taková živá potvora. Chvilí neposeděl, věčně do někoho žďuchal a dožadoval se, aby si s ním někdo hrál. Lucinka měla z pejska oči navrch hlavy. Celé odpoledne s ním řádila, běhala po zahradě, tahala se s ním o kapesník a vyváděla skoro víc než on. Pro samou hru na Barborku úplně zapoměla. Barborka byla moc smutná. A když je Barborka smutná, začne jíst. Co jíst? Ze smutku se začala přecpávat, jako by čekala přinejmenším prázdniny v hladomorně. Vůbec přitom na Lucinku nebrala ohled. Možná dokonce i schválně chtěla, aby to Lucinku co nejvíc svědělo, když je na ní taková a vůbec si jí nevšímá. Jen ať si užije, nevěrnice jedna. Jak se tak Lucinka čím dál víc drbala, došlo jí, co je asi příčinou. Vzpomněla si opět na Barborku a začala ji hledat. Barborka s ní ale nechtěla mluvit a utekla na Bena. A že byla rozjedená, cucala i jeho. Ale koukejme, jemu je to fuk. Ben byl zvyklý na celá stáda blech a jiné havěti a nějaká malá veška ho nemohla vzrušovat. Hlavně že si s ním někdo hraje a není nuda. Barborka si hned všimla, že jí u jídla nikdo neruší a nemusí uhýbat žádnému drbání. Líbilo

se jí to. Dokonce opět začala dávat pozor, aby svého hostitele rušila co nejméně. A v tom jí to napadlo! Musí pořídit Lucince pejska. Lucinka bude určitě ráda, možná za to bude i Barborce vděčná a budou si zase moci hrát spolu a udobří se. Barborka bude mít nejen hračku, kamarádku Lucinku, ale bude se při tom hraní moci kdykoli a hlavně v klidu najíst.

Vymyšleno by to bylo, ale jak to zařídit? Celou noc na to Barborka myslela, že se ani pořádně nevyspala. Dokonce ze spaní štěkala a vrtěla ocáskem. Tedy ona žádný ocásek neměla, ale zdálo se jí, že ho má a že s ním vrtí. Maminka se tím vrtěním probudila a hned běžela pro rosu, aby Barborce zchladila čelo, že má nějakou horkost. Pak se daly do povídání a když Barborka mamince řekla co jí trápí, začaly dumat obě a bylo po spaní definitivně.

„Co si to furt šuškáte a nenecháte mě spát?“ zabručel ze spaní táta veš.

Co? Máme mu to říct? No, řekly mu to. Sice si myslely, že se jim bude smát, nebo je pošle do pryč, ale byly překvapeny.

„Co si s tím lámete hlavu vy? Ten pes má být Lucinky, ne? Tak ať si s tím láme hlavu ona, beztak ji má větší.“ Ted' se ukázalo, že je táta opravdu hlava rodiny. Za takovou chvíli a ještě v polospánku vyřeší to, co ony marně dohadují celou noc. Z radosti, že mohou jít klidně spát ho podrbaly za uchem – každá za jedním – a šly spokojeně spát.

A vy už mazejte spát taky, protože už mě dnes nic dalšího nenapadá.

Druhý den začala Barborka svůj plán uskutečňovat. Sedla si Lucince za ucho už hned ráno při snídani a hučela do ní a hučela, až měla Lucinka hlavu jak vosí hnízdo. Lucince se nápad líbil, jen nevěděla jak na to. S babičkou ani s dědou nepochodí. Pro ně by to znamenalo moc práce a vydání. A babička je tuze moc na peníze. To je ono! Musíme si pořídit zloděje. Celý den sprádaly holky velké plány a večer bylo vše vymyšleno. Jeden háček to ale má. Lucinka se musí skamarádit s tím blbem Kronátem. Co by však pro psa neudělala.

V pátek bylo vše přichystáno a drama mohlo začít. Večer, když si šel

pan Alois pro svůj „šláfruňk“ na půdu, sesypaly se na něj najednou staré krabice a s hrozným řevem se kolem něho prohnal nějaký pobuda v umaštěném plášti. Vletěl na schodiště, práskl dveřmi a byl pryč. Alois asi vyrušil ze spánku nějakého bezdomovce. To by mu nevadilo, ani to leknutí a boule na čele nic neznamenaly proti tomu, že mu zmizela jeho načatá lahvinka, i ta druhá, co ji měl jako železnou zásobu schovanou na víkend. (Ty lahvinky byly lákadlo, na které se teprve podařilo Lucince Kronáta umluvit.) Kronát byl amatér lačný chlastu, takže zapomněl vzít i něco z majetku domovníků, což byla podmínka úspěchu celé akce. Dalo se předpokládat, že své ztráty pan Alois z taktických důvodů neprozradí. Taky ano. Zatloukal jak Clinton. Nějak si tu ztrátu přeci jen vynahradit chtěl, tak popsal paní domovnickové lupiče v hrozných podrobnostech a stále připomínal, že nebýt jeho statečnosti, jistě by došlo k neštěstí. Paní domovnicková znala pana Aloise víc než mu bylo milé, takže jeho barvitému vyprávění moc nevěřila. Slyšela sice z kuchyně jakýsi rámus, prásknutí dveřmi a lamentování Aloise, ale bůhvíjaké to mělo skutečné příčiny. Varianta A tedy holkám moc nevyšla. Bude muset být použita i varianta B. To ale holky ještě nevěděly, že si na ni budou muset hodnou chvíli počkat.

Kronát se v pondělí do školy nedostavil, zato bylo hned ráno ve školním rozhlase naléhavé hlásání o nebezpečnosti sběru a požívání neznámých nám hub. Jako příklad takového lehkovážného jednání byl dán žák Kronát, léčící se z těžké otravy neznámými houbami. Tak to je tedy rána, řekla si Lucinka. Zrovna teď musí ten lenoch Kronát chodit po lese a sbírat jedovaté houby. Musí se za ním vypravit. Přihlásila se při poslední hodině paní učitelce Šplíchalové, že má cestu kolem Kronátů, a že by mu případně donesla domácí úlohy a probrala s ním učivo, když tak těžce onemocněl a bude muset látku pracně dohánět. Paní učitelka ocenila obětavost své premiantky a vybavila ji všemi možnými pomůckami. Byla z toho tak překvapená (Kronáta zrovna nikdo v lásce neměl), že jí omylem zabalila i koncept příštího diktátu, takže návštěva u Kroná-

ta bude mít pro Lucinku dvojí užitek. Návštěva se povedla. Jaké ale bylo Lucinčino překvapení, když zastihla Kronáta v plném zdraví u videa, kterak sleduje hambatý film. No tohle, ona se strachuje o jeho život (a o zkažené naděje na psa) a on si tady užívá! To zas určitě oklamal doktora Špidlu, toho mamlase školního lékaře a dělá si prázdniny. Kdepak, vše bylo jinak.

Kronát skutečně navštívil doktora Špidlu ještě v pátek v noci na pohotovosti. Jeho matka ho tam dovezla ve stavu totální ztráty smyslů, do kterého se dostal nadměrnou konzumací Aloisových zásob a připálených topinek s česnekem. Pan doktor Špidla nebyl zrovna výkvětem lékařského umění. Mnoho hus a vajec padlo na podporu jeho studia. Tím se stalo, že oděr připálených česnekových topinek z úst pacientových zakryl pravou příčinu jeho žalostného stavu. Když navíc Kronát na každou matčinu otázku co dělal, že se tak zřídil, odpovídal jen: „houby“, byla diagnóza jasná. Alespoň doktorovi. Kronátova matka byla jiného mínění. Ta zkušená žena hned rozpoznala, co za „houby“ asi synáček konzumoval, ale nic proti vypláchnutí žaludku svého potomka nenamítala. Houbová diagnóza jí navíc ušetřila další ostudy a výčitek ze špatné výchovy, kterých si už užila dost. Dalo by se říci, že událost má šťastný konec. Jak pro koho. Pro Kronáta určitě. Ten si tu v pohodě prodlužuje prázdniny a dokonce legálně. Lucinka na tom byla hůř. Jí se sen o pejskovi rozplýval v mlze Kronátova nevábného dechu (všechny Aloisovy zásoby se mu v pátek zlikvidovat nepodařilo, a tak si svou nemoc opatrně přižívoval). Lucince se nedařilo přesvědčit Kronáta k akci B, ani když mu slíbila vyzradit obsah budoucího diktátu. To pro Kronáta skutečně nebyla ta pravá pobídka. Až zmínka o pivních zásobách zlomila darebu tak, že přislíbil akci s jistými obměnami zopakovat. Docela se mu to zamlouvalo. Bude mít navíc dokonalé alibi.

Tak se stalo, že hned v pondělí večer byla u domovníků opět zlodějská návštěva. Tentokrát dokonalá. O ztrátu třešňových kompotů a jahodové marmelády se pro jistotu předem postarala Lucinka sama a ztráta

piva se již oficiálně potvrdila, protože zmizelé pivo bylo pana domácího. Kronát vylepšil svůj útěk o použití kola, které našel ve sklepech a které našťestí při nezvládnutí zatačky (jel bez držení, protože měl v rukou lup) zdemoloval a nechal na místě, takže bylo důkazů o zločinu až dost.

Události bylo plné městečko. I do novin se to dostalo. V „Životě Máslovic“, které vydával příležitostně pan řídící učitel na penzi bylo tomuto krutému zločinu věnováno jeden a půl stránky. O čem jiném také psát, když se tu jinak nic nedělo.

Vše nakonec dopadlo ke všeobecné spokojenosti. Paní učitelka Šplíchalová byla mile překvapena z jedničky z těžkého diktátu, kterou dostaly pouze dvě děti ze třídy – jedničkářka Lucinka a repetent Kronát. To určitě pomohlo obětavé Lucinčinou doučováním a polepšením Kronáta po přestálé hrozbě smrti. Pan domácí si konečně mohl koupit nové kolo, které mu škudlivá paní domácí tak dlouho upírala. Paní domácí byla středem pozornosti celé obce a dlouhé týdny jí vydrželo vyprávět stále další a další podrobnosti toho hanebného činu, který ona – považte si – na vlastní oči viděla. Pan Alois byl za svou statečnost odměněn samotnou paní domácí. Celou basu Gambrinusu mu nechala do sklepa dovézt. Nejspokojenější ale byly přeci jen Lucinka s Barborkou. Pan domácí pořídil statečného hlídacího psa, čtyřměsíčního, strašně kousavého chodského psa jménem Satan. Jen z toho jména vyzařovala do okolí taková síla, že se už nikdo nikdy neodvážil přijít k domácím na lup.

DOBROU NOC!

Pohádka o červené pandě

Vendulka chodila do druhé třídy a měla ráda zvířátka. Měla velké štěstí, že nemusela na rodičích žadonit, aby ji koupili pejska nebo kočičku, protože její tatínek byl majitelem zoologické zahrady, takže si mohla ze zvířátek vybírat až moc.

Nejvíce jí to bavilo u opic. Dělalý na sebe škleby, honily se, lezly po stromech a házely po sobě trávou a slupkami od banánů. No a na jedné takové slupce Vendulka uklouzla a zlomila si nohu. Copak o to, aspoň zůstane na chvíli v klidu a dožene učení, které kvůli opicím zanedbávala. Víc jí ale trápilo, že má zrovna babička narozeniny a ona se těšila, jak jí donese bábovku a vaječný koňak. Jak to vymyslet? A tu si vzpomněla na červenou pandu, její kamarádku ze ZOO. Ta se nudí, protože ten její brácha není k ničemu a jen se furt válí. Ta bude určitě ráda, že se podívá po světě. Požádala proto pana ošetřovatele, aby jí vyřídil, že by s ní velmi ráda mluvila, ať za ní přijde.

Pandu to potěšilo a byla u ní coby dup. Vendulka jí vysvětlila situaci a rychle se domluvily, že za ni půjde panda popřát babičce k narozeninám. Vendulka vysmejčila košík na houby, vystlala ho ubrousky a naložila do něho bábovku, co sama pekla (máma jí radila) a přidala vaječný koňak od tatínka. Ještě tam vložila obrázek s přáním a panda vyrazila na cestu. Svítlo sluníčko, tak si panda vesele vykračovala. Když byla v lese, najednou na ní zpoza stromu vyjekl vlk, a že jí jde sežrat.

„Vlku, ty ses asi moc dobře neučil, co?“ odpověděla mu panda. „To bys věděl, že jsem cizokrajná a tvůj žaludek na to není zvyklý a udělalo by se ti špatně. Vlci odjakživa jedí ovce!“

„To vím taky, ale kde je mám vzít?“ povídá vlk. „Tady je samé sídliště a na loukách rostou čínžáky a ne tráva. Dej mi aspoň to, co máš v košíku!“

„Ty asi opravdu hlady blouzníš. Viděls vlka co jí bábovku a zapíjí ji koňakem?“

„Tak půjdu s tebou a sežeru ti babičku!“

„Pro pána Jána, co to meleš. Už jsi ji viděl? To by se ti zvýšil cholesterol, to taky nemůžeš. Víš co? Babička má psa Bodieho, ten si pořád stěžuje, že si nemá s kým hrát, tak si s ním pohraj a on se s tebou určitě podělí o granule. Má jich plný pytel.“

Tak vlk doprovodil pandu přes les a ona byla ráda, že se nemusí bát. Babička je radostně přivítala a protože už špatně viděla, myslela si, že je to Vendulka se svým pejskem. Nerozmlouvali jí to. Babička měla ráda čínskou kuchyni, tak pohostila pandu bambusovými výhonky a vlkovi dala plnou misku granulí. Pak si babička udělala kávu se šlehačkou a vaječným koňakem a k tomu spořádala půlku bábovky.

„Vidíš vlku,“ povídá panda vlkovi, „a ještě bys dostal cukrovku, kdybys babičku sežral.“

Bodie se ani nezlobil, že se musí s vlkem rozdělit o granule. Počkal, až se vlk nažral a šli si spolu na zahradu hrát.

A tak byli všichni spokojeni a sluníčko svítilo a když přišel hajný k babičce, dostal taky kávu s koňakem a bábovku.

Panda pak poradila vlkovi, ať jde s ní zpátky do ZOO. Vlky tam ještě nemají a pan majitel bude jistě rád, že nemusí žádného shánět. A vlk se nebude muset plahočit a trápit hladem, v ZOO vždycky něco k snědku dostane.

Jak jsem začala malovat

To se tak prostě někdy v životě stává, že vám těhotná dcera žijící ve Francii těsně před plánovaným porodem zavolá: „Mami, já to nestihla. Ale tentokrát se to povedlo a mám syna. A bude mít vždy na svoje narozeniny ohňostroj – 14. července je přeci Vítězství francouzské revoluce.“

„Co jsi nestihla?“

„Dojet do porodnice. Pavlík se narodil na chodbě.“

„Aha.“

A co mi prolétá hlavou, nelze ani popisovat. Zmatek, starost, radost, všechny možné pocity. Honem sháním letenku, abych co nejdříve svého vnoučka viděla. Povedlo se a vidím čtrnácti denní miminko, vidím šramot ve fungující rodině, nevádí mi, že spím na zemi v malém bytě. Jsem s *NIMI* a cítím se jako součást mladé rodiny. Jsem pozvána na rodinou oslavu, čůrky mi tečou po zádech, než ze sebe vykoktám pár francouzských slovíček. Francouzští příbuzní mě berou. Když mě mladí pozvou i na party s jejich kamarády, považuji to za vyznamenání. Hrají si s prvorozenou dvouletou vnučkou Alenkou, házíme si míčem a ukazují jí, jak se chodí po kládě bez držení. To byla ale velká chyba. Noha mi sklouzla, padám k zemi, levá lýtková kost je zlomená a kotník je otočený do pravého úhlu. Bolest je nepředstavitelná. Všichni volají sanitku, poskytují pomoc. Jedu do nemocnice, kde mi nohu narovnají. Srovnávají nemocniční péči, přístup lékařů, sestřiček a bratříčků, mají se mnou a s mojí francouzštinou velkou trpělivost. Jsem tam čtyři dny a pak dva dny u dcery a potom si pro mne přijede česká sanitka. Hlavou mi mihotají myšlenky, jak budu v Praze žít sama s nechodící sádrou. Přechkala jsem to. Dělal mi dobře, když mně kamarádky vaří, navštěvují mě, kamarádi mě vozí na vozejkou, dokonce mě i autem vyvezli na krátký výlet. To

bude chtít oslavu.

Po sundání sádry chodím ještě s berlemi a jsem pozvána kamarádem na výstavu obrazů. Vyšňorím se, po dlouhé době jdu do společnosti. Rozmýšlím: k berlím se nehodí sukně a vybírám hnědý kalhotový kostýmek. Ještě navonět a vyrážím. Malířka – bože tak elegantní ženskou jsem už dlouho neviděla. A ještě k tomu maluje. Výstava je v kavárně Lucerna, pro mě trochu posvátné místo – tam jsem chodila do tanečních a absolvovala několik bálů a předtančení. Malířka Jarka je milá, nabízí tykání a zve mě do jejího kurzu malování. Rozvažuji: minimálně na jeden rok mám utrum od sportovních aktivit, co opravdu zkusit novou aktivitu v mém životě? Vždyť tatínek také maloval, jeho chaloupka visí na stěně v bytě a namaloval také moje portréty.

Začínám tedy chodit na hodiny malování, nejdříve s berlemi, pak už bez z nich. Olejovými barvami jsem nikdy nemalovala. S prvním obrazem, kytičkou ve váze se hodně peru. Stínování, perspektiva, míchání barev. Víc barev je na mé ruce a v obličeji než na plátně... Protože zaměstnávám pravou hemisféru, jezdím z kurzu hodně unavená. A k tomu v metru pěkně umazaná...

Následuje obraz draperie, městská tematika, autoportrét. Zlepšuji se. Už jsem přišla na to, jak míchat odstíny barev, začínám se na svět dívat jinýma očima. Ten svět je ale hezký!

Po půl roce nám paní učitelka uspořádá v žižkovské kavárně prodejní výstavu našich obrazů. Včetně vernisáže – pečeme cukroví, patláme pomazánky a zveme všechny naše kamarády a známé. Po mnoha letech prožívám něco neznámého, něco poprvé.

Po čtrnácti dnech mi telefonuje kolegyně: blahopřeji k prodeji obrazu.

„Cože? Děláš si srandu?“

„Ne, opravdu.“

Hned tam běžím a obraz Riegerovy sady si opravdu koupil nějaký pán. Prý se nechce se mnou setkat, peníze nechá v kavárně. To je ještě

větší záhada! Že by nápadník? Ale nos mám pěkně nahoru, přiznávám.

Maluji dále ještě s větší vervou, navštěvuji výstavy a studuji obrazy malířů. Pouštím se i rodinných témat – namalovala jsem zetě s vnučkou, francouzské vnoučátka u mostu. Dávám do obrazů svoje pocity, představy. Vnořuji se do svých nitěrných pocitů. Odprošťuji se odběžných starostí a na středeční večery se těším.

A na závěr jedna perlička: Dnes šestiletý Pavlík velice rád a pěkně maluje. Že by po babičce?

Hádka v hospodě a kamarádka Věrka

Vyšla jsem si s kamarádkou Věrkou na procházku. Věrka není typická kamarádka na kafičko a žvanit o ničem, o nepodstatných věcech, pomlouvat ostatní. Věrka je silná ženská, která si v životě prožila svoje trápení a beru si z ní sílu.

Stalo se jí, že jednoho dne přišla domů a tam byli exekutoři, kvůli podnikání jejího manžela. Exekutoři odnesli skříně, postele, stůl, pračku, televizi. Uchránila klarinet pro svoji dceru a lyže. Situace opravdu nezáviděníhodná – nařízená exekuci. Jediným řešením byl rozvod, na krku dvě malé děti a tahání se s bytovým družstvem o byt. Ten boj o byt nakonec prohrála a v šedesáti letech si vzala hypotéku a koupila malý byt. Tenkrát v té zlé době jsem jí pomohla, především psychicky. Vypoovídala se mi, vzala jsem ji na výlety i trávila Vánoce s mojí rodinou. Hlavně jsem o ní neroznášela drby ostatním kamarádům, to velmi ocenila. Pak v mých zlých dobách i ona pomohla mně. Tak vzniklo velké přátelství a od té doby spolu cestujeme po světě a poznáváme různé kultury.

No a s touto kamarádkou Věrkou jsme si vyšly na výlet mimo město. Tlacháme spolu, kam pojedeme, až opadne covid, jak se učíme cizí jazyky, co jsme viděly za filmy a divadla. Takové dvě skoro intelektuálky. Ona na mně obdivuje moji kreativitu s fotografováním a malováním, já zase, jak se lehce učí jazyky a má odvalu sama cestovat po světě. Respektujeme se.

Obdivujeme krásnou podzimní přírodu, zlatavě zbarvené listy na stromech, vůni podzimu. Ale žízeň nás přemohla a tak v zapadlé víscce hledáme hospodu.

Hledáme typickou českou hospodu, kde jsou odrbané stoly, plné plných püllitrů, ošlapaná podlaha, velká kamna v rohu. Teplíčko. Ještě by

tam mohla hrát kapela a tancovat se. Tam, kam chodí den co den stálí štangasti probírat své každodenní útrapy.

No a do takové hospody jsme zapadly. Dáme si pivko a rozhlížíme se po ostatních hostech. Snad nás žádný z přítomných nevyzve k tanci, to by ještě scházelo. Takové hezké klidné odpoledne to bylo. Chlapi k pohledání – plešatí, s břichem jak baloun, nepřítomný pohled, v sobě pár piv a panáků a v myslí fotbal, politiku a ženský. Cítím v ovzduší stres, dusnou atmosféru před bojem. Slyším mezi nimi slova ne běžné mluvy, raději je nebudu vyslovovat.

Podle bible prý „Domýšlivost, jež se projevuje v hodnocení vlastních nápadů, podněcuje hádky“. Nebo prý „Hádky jsou také způsobeny špatnými touhami.“

Tak tihle chlapíci jsou ale hodně domýšliví a mají opravdu špatné touhy.

Hlasy jim sílí, intonace nabírá na síle. To jsou kamarádi, kteří se stýkají téměř denně a dnes nešetří nadávkami jako svině, hajzl. A už to začíná. Hádky jako na Ladově obraze, kde půllitry lítají, chlapi se rvou a trhají si uši, baby se modlí, psi si koušou zadky, kapela hraje na plné pecky a tancuje se valčíček. Vše je jeden chumel, mísí se ti dole s těmi nahoře.

Tak podobně to vypadá i tady.

Uprostřed této hospodské rvačky se ozval rezolutní hlas hospodské-
ho: „Tak hoši, ještě každý pár facek a konec! Musíme zavírat!“

Tak jsme s kamarádkou Věrkou raději potichu a po anglicku vytratily.

JOHANA SNÁŠELOVÁ

Až na vrchol

Budoucnost je neurčitá. Připadá nám vzdálená, ale přesto ji máme vždy na dosah ruky. Pokaždé, když o ní s někým hovořím, připadám si jako bych stála na kraji útesu a před sebe koukala na to vzrušující neznámé cosi, do kterého už brzy nejspíše spadnu.

Strach, nepřítel, který provází na své cestě každého, kdo má velké sny, plány a cíle. My ambiciózní jedinci, kteří žádáme od života víc, a tak moc se bojíme toho, abychom nedostali nic, musíme denně tento pocit překonávat, abychom se posouvali dál a jednou tak možná dosáhli svého vysněného úspěchu. Ne vždy je cesta snová, pokud bychom jí ale prošli bez poskvrnky, z čeho by pak pramenil náš příběh?

Můj příběh píše sám život, ve kterém se odehrávají všední i nevšední záležitosti, které ovlivňují a zároveň inspirují moje psaní. Má bujná fantazie byla schopná už v osmi letech zaznamenávat ty nejšilenější příběhy na papír. Napsala jsem celkově asi patnáct papírových knížeček, které byly slepeny izolepou... Holt každý jsme někde začínal. Tak to pokračovalo nějaký čas, než jsem si začala zaznamenávat své vlastní, mnou prožité, příběhy do deníku. Líbilo se mi, že mám veškerou kontrolu nad tím, co napíšu a nemusím přemýšlet nad tím, zda píšu dobře nebo pravopisně správně.

Postupem času se do mého psaní začala míchat pravidla, která značně ucelila mou tvorbu. Přesto jsem měla pocit, jako by mi byla přistřihována křídla, ta, která symbolizovala moji kreativitu. Najednou mi nestačilo vyjadřovat se pouze skrze školní slohy nebo moje zápisky v diáři. Chtěla jsem si vytvořit něco svého, kde se budu moct plně vyjádřit, bez závazků a pravidel, a tak vznikl můj blog. Místo, kde se můžu cítit dobře sama se sebou i svým psáním, které navíc mohou hodnotit moji čtenáři. Přiznávám, po čase jsem na něj trochu zanevřela, protože jsem radši

upřednostnila jiné záležitosti. Vášeň, která mě pohlcuje při psaní, stejně tak jako neomezená volba výběru slov mě však ponouká k tomu, abych v blogování pokračovala, protože mi jednou dost možná pomůže v tom stát se spisovatelkou.

Jaké by to asi bylo být spisovatelkou?

Představa, že by se má tvorba dostala do povědomí širší veřejnosti je skutečně vzrušující. Než se tak ale může stát, musím především hodně psát. Nikdo nenapsal celou knihu za pár dní, neboť psaní knihy vyžaduje značné úsilí, trpělivost a zkušenosti, autorovy zkušenosti, které nasbíral na své životní pouti jako hrozny z vinice. Všechno to, co kdy spisovatel prožil, může lusknutím prstů přenést do svého psaní takovým způsobem, jakým jen bude chtít. Přibarvování, přikreslování, nic není zakázáno, volná uzda je koneckonců propustkou pro kreativitu, která potajmu dřímá v srdci každého umělce. Jestli se někdy stanu slavnou spisovatelkou, bude to díky mému životnímu příběhu a bujně fantazii, se kterou jsem v osmi letech začala tvořit ty papírové knížečky.

Při vytváření příběhu nejde pouze o vyjádření našich myšlenek, naší práci chceme ostatní oslovit a zaujmout tak, aby si po přečtení našeho díla řekli, že je obohatilo a předalo jim nějakou hodnotu. Není to nic jednoduchého, sama dost často pochybuji nad tím, zda jsem čtenáři dala záminku k tomu se zamyslet nad mým výtvozem, ale pokud nakonec uspěji, pocit následného uznání je k nezaplacení.

Jednou snad budu schopná udělat dojem na někoho, ke komu budu vzhlízet. Budoucnost je vratká, nevím, co mi přinese, ani co s sebou odnese, jedno vím však jistě, ve svém psaní se budu chtít i nadále zlepšovat, a i přes nesnáze a komplikace se dostat až na vrchol.

JOHANA SNÁŠELOVÁ

Znovuzrození

Probudila jsem se do opilého rána. Do mého bytu se prodíralo ostré ranní světlo, jehož sluneční paprsky mi spalovaly obličej. Hlavu jsem měla jako střep a jen matně jsem si vybavovala zlomky včerejší noci. Dneska je to přesně měsíc, co mi naši umřeli. Zhroutil se mi celý svět. Přišla jsem o práci, vyhodili mě ze školy, opustil mě můj tehdejší přítel a moji „kamarádi“ už dávno zapomněli, že existuju. Veškerou společnost mi nahradily lahve vína, kterých jsem za ten měsíc vypila víc než za celý svůj život.

Můj život šel do kytek, ale to ještě zdaleka nebylo to nejhorší. Byla jsem těhotná!

Okamžik, který by v životě ženy měl být ten nejšťastnější. Vždycky jsem si říkala, že bych chtěla založit rodinu, nikdy by mě ale nenapadlo, že na takovýhle úkol budu úplně sama. Devatenáctiletá studentka bez příjmů a bez nikoho. Jak bych asi mohla myslet na založení své vlastní rodiny, když se ta moje rozpadla?

Zhrzená životem a ponížená sama sebou jsem od smrti svých rodičů nevytáhla paty z bytu. Nejradši bych se upila k smrti, všechno by se tím vyřešilo a já bych alespoň nad ničím nemusela přemýšlet.

Byla jsem zhruba v polovině těhotenství. První týdny byly peklo. Kromě ranních nevolností jsem trpěla velkými křečemi břicha a jediné, co mi pomáhalo alespoň trochu tlumit bolest, byl alkohol. Vlastně jsem ani nevěděla, jestli čekám holíčku nebo chlapečka, ale bylo mi to jedno, nechtěla jsem to vědět, byla jsem přesvědčená o tom, že dám dítě k adopci a zbavím se tak aspoň jednoho problému.

Časem jsem se naučila všechnu vinu svalovat na toho malého tvora uvnitř mě, protože to tak bylo jednodušší. Nevěděla jsem, co si mám počít, neměla jsem nikoho, na koho bych se mohla obrátit. S každým

dnem, co jsem se přibližovala k porodu, jsem měla pocit, jako by umírala část mého já a spolu s ním i naděje, že by se můj život někdy mohl zlepšit.

Nikdy jsem ze svého těhotenství nebyla nadšená, protože to byla nehoda. Měla jsem však alespoň dobrou podporu ve svých rodičích, kteří mě den, co den přesvědčovali, že to společně zvládneme. Já jim věřila, věděla jsem, že by mi s výchovou pomohli, jenže jejich úmrtí vše změnilo, především mě. Snažila jsem se na jejich autonehodu nemyslet, ale nešlo to, mé zatím nenarozené dítě mi totiž všechno spojené s mými rodiči připomínalo. Tolik se na něj těšili, věřili, že nám přivodí spoustu radostí, já s ním ale zatím měla jen samé starosti. Nemohla jsem myslet na nic jiného, než jak moc se mi uleví, až ho konečně předám někomu jinému do péče a zbavím se tak břemena, které s sebou společně s ním táhnu.

Zbylé měsíce pomíjely jeden za druhým, já si z nich však příliš nepamatovala, musela jsem být na mol. Samozřejmě, že ty večerní lahvin-ky bílého nebyly dobré pro zdraví mého dítěte, ani pro moji životosprávu, nikdy jsem si ale neuvědomila, jaké by to mohlo mít důsledky.

Můj porod nakonec proběhl bez větších komplikací. V momentě, kdy se mi narodila krásná zdravá holčička, všechno se ve mně zlomilo a já propadla tomu neuvěřitelnému pocitu štěstí a úlevy. Zaplavila mě neuvěřitelná vlna emocí, kterou nedokážu nijak popsat, byl to naprosto neuvěřitelný pocit a já jsem se po dlouhé době konečně zase cítila šťastná. Po krátké chvilce euforie však přišla facka, která mě vrátila zpět do reality. Po vyšetření mé holčičky se ke mně vrátila zaskočená sestřička.

„Vaše dítě má fetální alkoholový syndrom,“ sdělila mi.

„Co přesně to znamená?“ zeptala jsem se zděšeně, a přitom jsem cítila, jak se mi v krku tvoří knedlík.

„Je to vrozená vada, která vzniká působením alkoholu na plod. Je charakteristická vzhledem i chováním dítěte. Děti postižené tímto onemocněním mívají po porodu nízkou hmotnost, bývají menšího vzrůstu,

mohou být i celkově drobnější a od zdravých dětí se liší i v oblasti hlavy a obličeje. Kromě vzhledu alkohol poškozuje i centrální nervovou soustavu dítěte. Dítě pak trpí sníženým IQ v důsledku mentální retardace. Mohou se u něj též objevit poruchy spánku a pozornosti, hyperaktivita nebo snadná unavitelnost. Na fetální alkoholový syndrom se vážou také některé choroby srdce, ledvin a chronické potíže s dýchacími cestami. Samozřejmě vaše holčička nemusí nutně trpět všemi těmito příznaky, určitě existuje nějaký druh léčby, kterým by se alespoň do jisté míry mohlo něco vyřešit. Je mi to líto, slečno Procházková...“

Z úst se mi vytratila veškerá slova. Teprve až teď mi došlo, jak příšerně jsem se celou tu dobu chovala. Myslela jsem pořád jen na sebe. Sebelítost a žal jsem utápěla v lahvích vína a ze všech svých problémů jsem navíc obviňovala svoji dceru, která nikdy za nic nemohla. Byla jsem příšerná matka, nechápala jsem, jak jsem něco takového mohla dopustit. Najednou se mi chtělo brečet nad myšlenkou, že bych svoji holčičku svěřila někomu jinému do péče, ještě víc mě ale děsila myšlenka na to, že bych jí do péče někomu jinému svěřit musela, protože bych se o ni nedokázala sama postarat. V posledních měsících jsem se nedokázala postarat ani sama o sebe, takže mě děsila myšlenka na to, jak se postarám o nás obě. Jedním jsem si ale byla jistá, udělám vše proto, aby mi dceru z péče neodebrali a já nám tak mohla dát naději na společný život plný smíchu a radosti.

KATEŘINA BENEŠOVÁ

Nový začátek

Přijdu z práce do mého bytu, svléknu si delší kabát a uklidím černou kabelku. Sundám si z bolavých chodidel lodičky na nízkém podpatku a nohy položím na chladnou podlahu. Musím se najíst, bleskne mi hlavou. Vydávám se k poloprázdné ledničce, musím vymyslet, co uvařím na příští dny a k tomu se vztahují i nákupy. Nahlédnu do mého diáře a napíšu si nákup pod zítřejší datum. Rovnou si k času napíšu i seznam potravin.

Zbytek dne uteče jako voda a při práci na počítači zavolám mé matce. „Ahoj mami,“ usměju se pro sebe. „Jak se máš?“

„Oh, zlato, to jsi ty? Chovají se tu ke mně dobře, to ano,“ slyším v jejím hlase trochu zmatenosti. Kvůli svému psychickému stavu musí bydlet v domově důchodců. Není ji sice tolik, ale bohužel už není tak fit, jak bývala.

„To je dobře, mami. A co jsi měla dneska k večeři?“ ptám se na různé věci. Měla by si trénovat paměť, ale sama se k tomu nedonutí. Musím jí pomáhat, dělám to ráda. Přeci jen je to moje matka.

„Měli jsme nějakou omáčku s rýží, zlato,“ řekne. V hlase ji slyším úsměv.

Po nějaké době se rozloučíme, vypnu televizi, kterou jsem měla jako pozadí a lehnu si do postele. Nedaří se mi usnout, proto si pustím relaxační hudbu a uvolním se. Po nějaké době konečně propadnu spánku.

Probudím se, když mi zazvoní telefon.

„Prosím, Zelenková,“ odpovím na melodii cizího čísla.

„Zdravím, jsem Marie Kloudová, ošetřovatelka Vaší matky. S lítostí Vám musím oznámit, že to její srdce nezvládlo,“ klesla hlasem.

Strnula jsem, v tu chvíli už mám oči dokořán.

„Prosím?“ zašeptám.

„Omlouvám se, že vám to musím říct takhle, ale vaše matka dnes ráno zemřela. Zastavilo se jí srdce. Upřímnou soustrast,“ vyřkla vyrovnaným hlasem.

Asi je na pocit smrti zvyklá. Ale já ne. Věděla jsem, že jednou zemře, ale nečekala jsem, že tak brzy.

„Děkuji, že jste mi to zavolala,“ odmlčím se, „mohu dnes přijet a naposledy ji vidět?“ Odpovědí mi je souhlas mladé ženy na druhém konci mobilního telefonu.

„Děkuji,“ zašeptám a zavěším.

Jakmile jsem zavolala na své pracoviště, že si z osobních důvodů musím vzít týden volno, vyjela jsem k místu, kde matka zemřela. Dřevěnými dveřmi vejdu do bíle natřené místnosti, kde se přihlásím na recepci. Postarší žena se na mě zadívá skrz tlusté brýle s černými obroučky a soucitně kývne hlavou.

„Levá chodba, páté dveře vpravo,“ smutně se pousměje, „upřímnou soustrast.“

„Děkuju,“ kývnu.

Jdu podle instrukcí a u dveří se zastavím. Na ceduli si přečtu nápis *Poslední odpočinek*. Zhluboka se nadechnu a vejdu.

Pět let poté

Ležím na posteli a znovu si přehrávám vzpomínku, kdy jsem se dozvěděla o matčině smrti. Za tu dobu jsem se s tím samozřejmě musela smířit, ale stále jí chodím na hrob a pravděpodobně do smrti budu. Položím si ruce na vypouklé břicho. Po třech letech snažení se máme s manželem konečně na co těšit. Jediné co mě mrzí je, že má malá dcera nebude mít babičku z mé strany. Maminka mého manžela Jiřího je stále naživu a já doufám, že tomu tak ještě dlouho zůstane.

Bouchnou dveře. Otevřu oči. Neuvědomila jsem si, že jsem usnula.

„Álo?“ uslyším hlas Jiřího z přízemí.

„Tady!“ odpovím mu zavoláním. Držím si břicho a usmívám se. „Holčička nám kope.“ Jakmile se ve dveřích objeví mužská postava, zvednu hlavu. Sedne si ke mně na postel a teď si pohyby dítěte užíváme oba dva.

Po několika týdnech se nám narodí krásná holčička, Adélka. Jakoby mé matce z oka vypadla. Něžně se usmívám do mé náruče na vtělení mé maminky a vím, že někde tam nahoře se na nás dívá. Zadíívám se do stropu. „Děkuju, mami,“ zašeptám.

KATEŘINA BENEŠOVÁ

Uvědomění

(Tohle jsem zažila jen já)

Můžete mít ty nejlepší rodiče pod sluncem, ale i oni mají špatné vlastnosti. Často je předají právě nám, potomkům. Máme se stát dobrými lidmi a jsme jimi, když nám to naše povahy dovolí. Nikdo není dokonalý, jak jednou kdosi řekl.

Není to tak dávno, kdy jsem si uvědomila, že bych své rodiče za nic na světě nevyměnila. Ne nadarmo se říká, že rozum přichází s věkem.

Před několika lety jsem si myslela, že mám ty nejhorší rodiče. Matka mi nikdy nechtěla nic dovolit, musela jsem se jí pořád hlásit a jít ven na opačnou stranu našeho malého městečka nepřipadalo v úvahu. Nyní to přisuzuji strachu o mě.

Faktem ale je, že i já sama se bála, a to svých rodičů. Jakákoliv chyba, to křik a výčitky, že jsem si měla vést lépe. Začala jsem se bát křiku a se špatnou známkou ze školy jsem šla domů se strachem. Každý den jsem se klepala a přemýšlela, jaké by to bylo mít milující rodinu. Otcovskou lásku, která mi začala chybět, jakmile mi odbylo dvanáct let. Matěřskou lásku, kterou matka dávala najevo přílišným strachem. Samozřejmě, že se po několika týdnech opakování objevil strach z křiku nebo zvýšeného hlasu. Poté strach z rodičů, kteří hluk v mé hlavě způsobovali.

Když jsem měla psychiku opravdu špatnou, uvažovala jsem o útěku z domova či dokonce o sebevraždě. Ale vzpomněla jsem si na sestru, jak mě konejšila po každé hádce, po každém proneseném slovu nenávisti, kterou jsem tehdy cítila.

Uvědomila jsem si ale, že strach mám z otce. Protože když byl doma on, matka se změnila. Najednou křičela také. Občas stále slýchám její věty. Nic nedokážeš. Nic neumíš. Jsi neschopná. Jsi k ničemu. Jakmile jsem s ní začala být sama, rozuměly jsme si, nenadávala, pochopila.

S klidem vzala i moji orientaci. Zato otec se mnou dva dny nepromluvil.

Ale co tímto chci říct je, že ne každý má úžasné rodiče a pohlíží na ně jako na hrdiny. Má matka je skvělá, teď v mých skoro sedmnácti, si rozumíme více, než kdy jindy. S otcem si popřejeme dobré ráno, když se vidíme a dobrou noc, když jdu do svého pokoje, zavírám dveře a lehám si na postel. Žijeme vedle sebe, ale vlastně mě vůbec nezná.

Chodíme kolem sebe, bojím se nadechnout, bojím se křiku. Pravděpodobně se tomu dá říkat trauma z dětství. Ale já vím, že jsem si zažila to, co jsem si zažít měla. Nic mi momentálně nechybí a jsem šťastná, že plán „Nedožít se šestnáctky“ nevyšel.

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
EVA MORAVCOVÁ	– Sýkorky a brhlíci.....6
	– U doktora na čaji.....7
	– Košíkář Chandrashekar.....8
LUCIE HRUDOVÁ	– Pout'9
	– Geologovo postižení11
BOHUMILA KUKLOVÁ	– Anděl12
	– Masáž.....13
TEREZA TICHÁ	– Klapky15
	– Ptáček.....22
JOSEF BERAN	– Dobrá rada nad zlato27
	– Jak jsem hledal Poustevnu a našel své kořeny.....30
VÁCLAV DOLEŽAL	– Pohádka o tom, jak si veš Barborka pořídila psa32
	– Pohádka o červené pandě.....38
EVA VRBOVÁ	– Jak jsem začala malovat.....40
	– Hádka v hospodě a kamarádka Věrka.....43
JOHANA SNÁŠELOVÁ	– Až na vrchol.....45
	– Znovuzrození47
KATEŘINA BENEŠOVÁ	– Nový začátek50
	– Uvědomění53

RADOST

Výbor textů z mezigeneračního kurzu tvůrčího psaní

Vydalo nakladatelství
Michal Beran – První bruntálské nakladatelství,
Švermova 869/2, 792 01 Bruntál,
jako svou 7. publikaci
v roce 2021

Redakční a grafická úprava textu:
Michal Beran

Předmluva:
Natálie Bartlová

Vytiskla tiskárna Tribun EU s.r.o.,
Cejl 892/32, 602 00 Brno

ISBN 978-80-908273-5-6
ISBN 978-80-908273-6-3 (pdf)
ISBN 978-80-908273-7-0 (ePub)
ISBN 978-80-908273-8-7 (mobi)
ISBN 978-80-908273-9-4 (wooky)

e-mail: info.pbn@centrum.cz
web: pbn.proweb.cz